

Datum:	Juli 2025	Zaaknummer:	1457612
Van:	het college van burgemeester en wethouders, portefeuillehouder K. Koenraad		
Aan:	de raad van de gemeente Roosendaal		
Onderwerp:	Kennismemen van het participatie- en communicatieplan		
Bijlage:	1. Participatieplan Westrand d.d. 3 juni 2025 2. Communicatieplan Westrand (inclusief participatiemix en doelgroep analyse)		

Kennismemen van

Het participatieplan Westrand, opgesteld in het kader van het Nationaal Programma Roosendaal (NPR) en de gebiedsvisie Westrand, waarin de participatie- en communicatiestrategie voor de wijk Westrand wordt uiteengezet.

Inleiding

De wijk Westrand is onderdeel van het Nationaal Programma Leefbaarheid & Veiligheid en kent diverse maatschappelijke uitdagingen, waaronder armoede, eenzijdige woningvoorraad en een gevoel van onveiligheid. Op 4 april 2024 is de gebiedsvisie "Een kansrijk en compleet Westrand in 2040" vastgesteld. Om de betrokkenheid van bewoners, ondernemers en partners bij de uitvoering van deze visie te waarborgen, is een participatieplan opgesteld. Dit plan vormt de basis voor participatie bij ontwikkelingen in de wijk, met specifieke aandacht voor sleutel- en ontwikkellocaties zoals het Hart van de Wijk, de BDO-, Liebau- locatie en de scholencampus.

Informatie/kernboodschap

Het participatieplan beschrijft een strategie die gericht is op inclusieve, transparante en doelgerichte participatie. De kernboodschap luidt: "Samen maken we de Westrand." De aanpak is gebaseerd op drie pijlers: het inzetten van sleutelfiguren, het realiseren van snelle winsten en het toepassen van placemaking. Voor iedere ontwikkeling wordt een participatiecanvas opgesteld waarin de aanpak per doelgroep en onderwerp wordt gespecificeerd. De conclusie van het plan luidt:

"Een effectieve en inclusieve participatieaanpak is essentieel voor het slagen van de gebiedsontwikkeling in Westrand."

Deze conclusie wordt onderbouwd door eerdere ervaringen in de wijk, de diversiteit aan bewonersprofielen en de noodzaak om vertrouwen en eigenaarschap te versterken.

Consequenties

De gemeente investeert actief in het sociale netwerk van de wijk en in het vertrouwen van bewoners en ondernemers. De participatieaanpak vraagt om regie en coördinatie vanuit de gemeente, mede vanwege de veelheid aan parallelle ontwikkelingen. De inzet van sleutelfiguren en wijkpartners is cruciaal voor het bereiken van moeilijk bereikbare doelgroepen.

Het participatieplan wordt als richtinggevend kader gehanteerd bij toekomstige ontwikkelingen in Westrand. De raad wordt geïnformeerd over de voortgang en opbrengsten van de participatietrajecten en bij planologische wijzigingen.

Communicatie

Het plan is tot stand gekomen in samenwerking met wijkpartners zoals Alwel, CultuurCompaan en Stichting Reindert. Voor de uitvoering wordt gebruikgemaakt van diverse communicatiemiddelen, waaronder de WeetKeet, wijkkranten, sociale media en straatgesprekken. De communicatie is afgestemd op de verschillende doelgroepen in de wijk.

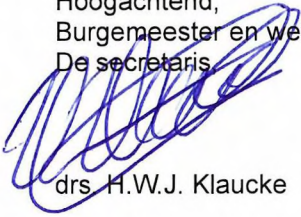
Vervolg(procedure)

De raad kan participatieverslagen inzien en wordt op de hoogte gehouden via participatie nota's behorende bij planologische procedures.

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Roosendaal,
De secretaris

De burgemeester,

drs. H.W.J. Klaucke

M. Buijs

Bijlagen

1. Participatieplan Westrand d.d. 3 juni 2025
2. Communicatieplan Westrand (inclusief participatiemix en doelgroep analyse)
3. Participatie Canvas Hart van de wijk;

An architectural rendering of a modern urban park. In the foreground, there's a paved path with people walking and a blue picnic table. To the right, a red brick building with large windows and balconies is visible. In the center, a large fountain with multiple water jets is surrounded by a playground area with blue equipment. In the background, there are more modern buildings, including one with a tall, thin tower. The scene is filled with trees and greenery, creating a vibrant and lively atmosphere.

KICKSTAD

Participatieplan Westrand

definitief d.d. 3 juni 2025

Leeswijzer

Voor u ligt het participatieplan Westrand, met daarbij een communicatieplan Westrand. Beide documenten zijn richtinggevend voor participatie- en communicatietrajecten rondom ontwikkelingen in de wijk. Op basis van beide documenten wordt er per ontwikkeling een participatie-aanpak op maat opgesteld.

Dit participatieplan is als volgt opgebouwd: na een schets van de opgave, context en de aandachtspunten die hieruit voortkomen, wordt de participatiestrategie toegelicht. Dit vormt de basis voor de aanpak en vertaling naar middelen. Tenslotte wordt toegelicht hoe de organisatie ten aanzien participatie is opgebouwd.

1. Introductie

Introductie

Context

Westrand is één van de centrumwijken van Roosendaal en onderdeel van het Nationaal Programma Leefbaarheid & Veiligheid (vanaf nu NPR – Nationaal Programma Roosendaal). Westrand is een diverse wijk met uiteenlopende uitdagingen. Belangrijke thema's zoals armoede, veiligheid en eenzaamheid spelen een grote rol. 'De ruimtelijke structuur van de wijk, gecombineerd met de sobere en weinig uitnodigende uitstraling van de openbare ruimte, beperkt de sociale interactie en controle', aldus de gebiedsvisie. De wijk heeft drie ontmoetingsplekken, bedoeld om sociale verbinding te stimuleren. Echter, deze locaties vervullen die functie momenteel niet. Dit vergroot de kans op overlast en versterkt het gevoel van onveiligheid.

De wijk kampt daarnaast met een eenzijdig woningaanbod: 50% van de woningen bestaat uit etagewoningen. En hoewel de leeftijdsopbouw vergelijkbaar is met het gemiddelde van de G40-steden, is er een bovengemiddeld aandeel alleenstaanden (circa 52%). De eenzijdige woningvoorraad en het grote aandeel sociale huurwoningen leiden tot een concentratie van kwetsbare bewoners. Dit betreft vaak mensen met een laag inkomen, een slechte gezondheid en beperkte arbeidsparticipatie. Ook kent de wijk een hoge instroom van arbeidsmigranten met een niet-Nederlandse achtergrond.

Introductie

Opgave

Op 4 april '24 is de gebiedsvisie "Een kansrijk en compleet Westrand in 2040" vastgesteld. In de gebiedsvisie wordt onderscheid gemaakt tussen twee verschillende elementen: structuurdragers en sleutel- en ontwikkellocaties (zie afbeelding rechts).

In de vier structuurdragers komen de belangrijkste thema's terug die de ruimtelijke kansen van Westrand koppelen aan de maatschappelijke en economische opgave, zoals de (mogelijke) aanleg van een collectief warmtenet in de wijk. De twee sleutellocaties zijn het Hart van de Wijk en de scholencampus. De drie ontwikkellocaties zijn het Permekeplein, de BDO-locatie en Liebau-locatie. De sleutel- en ontwikkellocaties verschillen in grootte en functie, maar spelen allemaal een belangrijke rol in het functioneren van Westrand.

Het voorliggende participatieplan is richtinggevend voor de participatie-aanpak in Westrand rondom de structuurdragers, sleutel- en ontwikkellocaties en wanneer er betrokkenheid van stakeholders wordt gevraagd binnen het NPR.

ambities <i>Geef de wijk een kloppend hart</i> <i>Fijn (t)huis</i> <i>Investeren in toekomstige generaties</i>	
structuurdragers	sleutel - en ontwikkellocaties
Entree van de stad	Hart van de Wijk
Centrale as	BDO-locatie
Energieke en veerkrachtige buurten	Liebau locatie
Ommetje Westrand	Permekeplein
	Scholencampus

Introductie

Participatiebeleid

Vanuit de Omgevingswet is participatie in sommige gevallen verplicht. Daarbovenop heeft de gemeente Roosendaal eigen participatiebeleid vastgesteld.

In zowel de participatievisie als de participatieverordening maakt de gemeente duidelijk dat participatie voor haar niet slechts een verplichting is, maar een belangrijk uitgangspunt. Het is een fundament van goed bestuur. Het vormt een onmisbare schakel tussen alle levens en belangen die elkaar raken. Door elkaar beter te leren kennen, kan waardering groeien en wordt polarisatie tegengegaan. Waar scheurtjes in de samenleving ontstaan, zet de gemeente actief in op verbinding — zo staat beschreven in de participatievisie.

Transparantie, gelijkwaardigheid, respect en verbinding zijn enkele van de kernwaarden die centraal staan in het participatiebeleid van Roosendaal.

"In onze gemeente werken we aan het verbeteren van onze stad en dorpen, dat doen we samen met anderen. De wens en behoefte van de ander is hier een belangrijk onderdeel in.

Participatie ligt aan de kern van onze groeiende en bloeiende gemeenschap. Door te luisteren en in gesprek te zijn met elkaar werken we aan betrokkenheid en vertrouwen om fijn te kunnen leven in onze omgeving."

Introductie

Participatieproducten

Met de slogan "Samen bouwen aan Westrand" laat gemeente Roosendaal zien wat de ambitie is. Om deze ambitie te realiseren is het **participatieplan Westrand** opgesteld. Dit vormt de basis voor ieder initiatief gerelateerd aan de sleutel- en ontwikkellocaties, de opgaven binnen de structuurdragers (zoals het Warmtenet) en het Nationaal Programma Roosendaal (NPR). Op basis van het participatieplan stelt de initiatiefnemer een **participatiecanvas** op. In dit canvas wordt duidelijk welke aanpak de initiatiefnemer beoogd. De aanpak wordt in samenspraak met de afdeling participatie van gemeente Roosendaal besproken en gaat ter goedkeuring langs de portefeuillehouder.

Schematische weergave van de participatieproducten

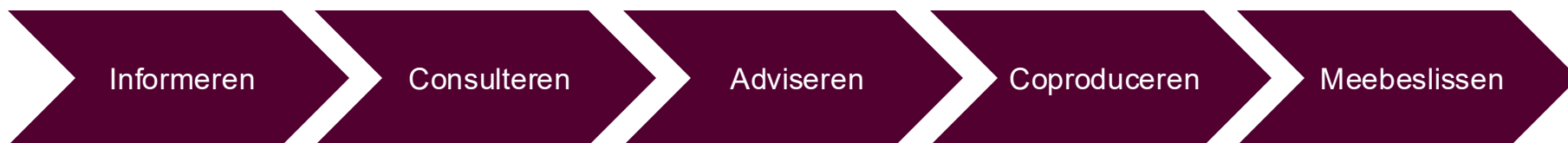
Introductie

Participatiekaders

Het is belangrijk vooraf helder te hebben waarover er geparticipeerd kan worden. Er zijn onderwerpen die vast staan en waarover enkel geïnformeerd wordt. Bijvoorbeeld omdat het om vastgesteld beleid gaat of omdat er in het voortraject al over geparticipeerd is (denk hierbij bijvoorbeeld aan de parkeernormen of de mix aan type woningen vanuit vastgesteld woonbeleid).

Er zijn ook onderwerpen waarop wel geparticipeerd kan worden (denk hierbij bijvoorbeeld aan de invulling van het niet-woonprogramma of inrichting van de openbare ruimte). Het overzicht aan onderwerpen waarop wel of niet geparticipeerd kan worden, noemen we **participatiekaders**.

Door deze kaders vooraf duidelijk te hebben, wordt inzichtelijk over welke onderwerpen, en op welk niveau geïnformeerd of geparticipeerd wordt. Hier stem je de participatie- en communicatie-aanpak op af. Dit schept realistische verwachtingen naar participanten tijdens een traject. De Roosendaalse Participatiebrug geeft duidelijk weer welke niveaus van participatie per onderwerp mogelijk zijn. Daarnaast wordt per niveau beschreven wat het niveau betekent voor de rol van de initiatiefnemer en participant.

De participatiekaders en het participatieniveau (per onderwerp) legt de initiatiefnemer per opgave, binnen de structuurdragers, sleutel- en ontwikkellocatie en bij ontwikkelingen binnen het NPR waar betrokkenheid van stakeholders wordt gevraagd, vast in het participatiecanvas.

Introductie

Eerdere participatie in Westrand

Om tot een gebiedsvisie te komen heeft de gemeente al geparticipeerd. Op verschillende momenten zijn bewoners, ondernemers en partners uit de wijk geïnformeerd en gevraagd naar hun mening. Hiervoor zijn interviews afgenomen, hebben straatgesprekken plaatsgevonden en zijn er ateliers georganiseerd.

Met behulp van de WeetKeet is een 75% versie van de gebiedsvisie gepresenteerd. De WeetKeet heeft twee dagen op verschillende plekken in de wijk gestaan om op een laagdrempelige manier bewoners en ondernemers te informeren én de laatste input op de gebiedsvisie op te halen. Een verslag van de opbrengst is [hier](#) te vinden.

Voor het vervolg is een goede inclusieve aanpak nodig. Aangezien de projecten concreter en tastbaarder zijn dan de gebiedsvisie, hebben de ontwikkelingen een directere impact op de omwonenden. Het vervolg vraagt daarom ook om een breder bereik aan doelgroepen zodat meer mensen, ook de moeilijke bereikbare doelgroepen, input kunnen leveren over de toekomst van hun wijk.

2. Strategie

Strategie

Participatie- en communicatiedoelen

Voor bewoners, ondernemers en partners uit de wijk is het belangrijk dat participatie en communicatie continuïteit en herkenbaarheid hebben. Daarom zijn er lange termijn doelen geformuleerd.

Participatiedoelen

1. **Betrokkenheid & trots:** We vergroten de betrokkenheid van bewoners en ondernemers bij de toekomstige ontwikkelingen in hun wijk. En we laten zien dat we trots zijn op de Westrand!
2. **Eigenaarschap:** We wakkeren het gevoel van eigenaarschap aan door het activeren van sleutelfiguren, aan te sluiten bij bestaande netwerken en lokale initiatieven te versterken.

Communicatiedoelen

1. **Transparant & betrouwbaar:** We creëren begrip voor elkaars standpunten en belangen door duidelijk en eerlijk te communiceren. En we zorgen ervoor dat participanten zichzelf en de eigen inbreng herkennen.
2. **Inclusief:** We zetten in op het bereiken en betrekken van alle doelgroepen, inclusief moeilijk te bereiken doelgroepen. Dit doen we door een aanpak te hanteren die aansluit bij de specifieke behoeften van elke doelgroep.

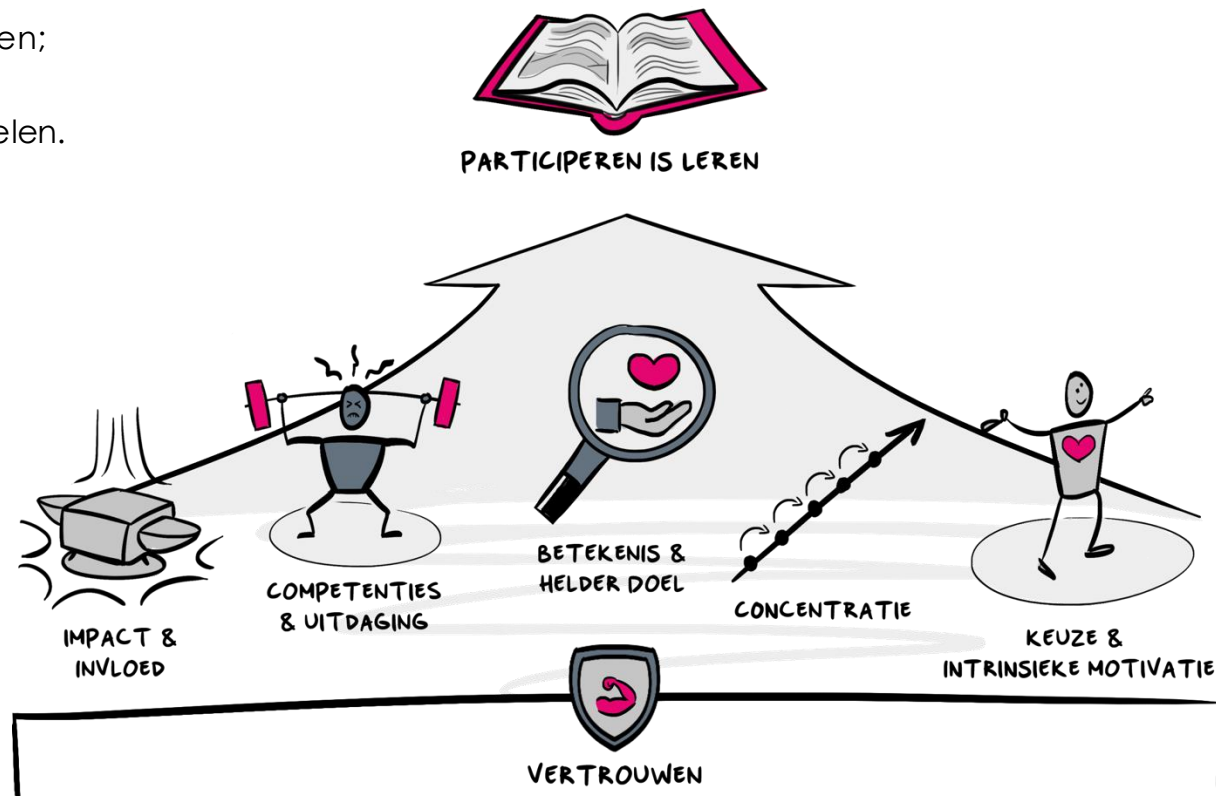
Deze doelstellingen sluiten aan bij de gemeentelijke ambitie: 'Samen bouwen aan Westrand'. Voor elke opgave binnen de structuurdragers, sleutel- en ontwikkellocaties en het NPR is het de bedoeling dat hieruit afgeleide, concretere doelstellingen worden geformuleerd.

Strategie

Participatie- en communicatiedoelen

Naast de inhoudelijke doelen is **het leren van participatie als gemeentelijke organisatie** een overkoepelend doel. Dit wordt ook beschreven als missie in de participatievisie van de gemeente: 'we leren van elkaars participatietrajecten'. Voor het leren van participatie wordt in Westrand een eerste stap gezet in het participatieproces voor Hart van de Wijk. Om als organisatie lerend vermogen aan te wakkeren is de aanwezigheid van een aantal elementen belangrijk:

- ruimte om te experimenteren;
- kennis delen;
- evalueren en doorontwikkelen.

Uit ons essay: "Bewonersparticipatie vraagt om een lerende houding" d.d. 1 juni '23

Strategie

Doelgroepen in Westrand

De gemeente Roosendaal gebruikt Whize. Een segmentatietool die inzicht geeft in kenmerken, interesses en gedragingen van huishoudens. Whize gaat niet in op culturele achtergronden, nationaliteiten, anderstaligheid, etc.

Algemene beeld van Westrand

De tool laat zien dat Westrand een sociaaleconomisch kwetsbare wijk is. Inkomens in de wijk liggen vaak onder modaal, en de koopkracht is in veel gevallen beperkt.

Westrand heeft relatief veel alleenstaanden en kleine huishoudens. Ruim 50% van de huishoudens bestaat uit één persoon, en het merendeel heeft geen kinderen.

De algemene vergrijzing is ook in Westrand zichtbaar door de grote aanwezigheid van gepensioneerden en 65-plussers. Toch springt één groep eruit: de meeste huishoudhoofden zijn tussen de 25 en 30 jaar. Dit wijst op een jonge instroom, waarschijnlijk van starters of alleenwonenden die hier betaalbare woonruimte vinden.

Westrand laat daarmee een gemengd beeld zien: een wijk met een ouder wordende bevolking én jonge starters.

Bewonersprofielen

Datzelfde gemengde beeld wordt bevestigd als je kijkt naar de bewonersprofielen. Er is een sterke mix van profielen. Met iedere groep haar eigen leefstijl, behoeften en communicatiewensen.

Een groot deel van de wijk bestaat uit huishoudens met een bescheiden inkomen en een praktische achtergrond (Volks en Uitgesproken, Dromen en Rondkomen). Deze bewoners zijn vaak direct, waarderen overzicht en duidelijkheid. Ze zijn gehecht aan hun buurt en gevoelig voor zichtbare veranderingen in hun leefomgeving.

Daarnaast wonen er veel gezinnen (segment Gewoon Gemiddeld) met vaak jonge kinderen en drukke agenda's. Zij zijn goed bereikbaar via schoolnetwerken of online ouderplatforms.

Tot slot is er een grote groep oudere bewoners (zoals de Gezellige Emptynesters). Deze bewoners zijn vaak sociaal betrokken, hebben tijd en willen iets betekenen voor hun buurt. Zij zijn goed bereikbaar via traditionele kanalen zoals wijkbladen, bewonersavonden en verenigingen.

Strategie

De participatiemix

Hoewel de bewonersprofielen algemene karaktereigenschappen blootleggen, kan de wijze waarop mensen “binnen” het profiel betrokken willen zijn verschillen. Naast bewoners spelen ondernemers en maatschappelijke welzijnspartijen een belangrijke rol in de wijk. Ook zij worden betrokken bij de ontwikkelingen in de wijk.

Het betrekken van deze diverse groep mensen vraagt om maatwerk. En een mix aan participatie- en communicatiemiddelen die passend zijn bij de verschillende behoeften, want de intensiteit waarmee en wijze waarop participanten mee willen doen verschilt.

Ten aanzien van participatietrajecten onderscheiden we vier hoofddoelgroepen (toeschouwer, reageerder, bezoeker en kenner). Bij iedere doelgroep passen andere middelen. Op de volgende pagina's worden de doelgroepen en middelen nader toegelicht. De set aan doelen en middelen noemen we de participatiemix.

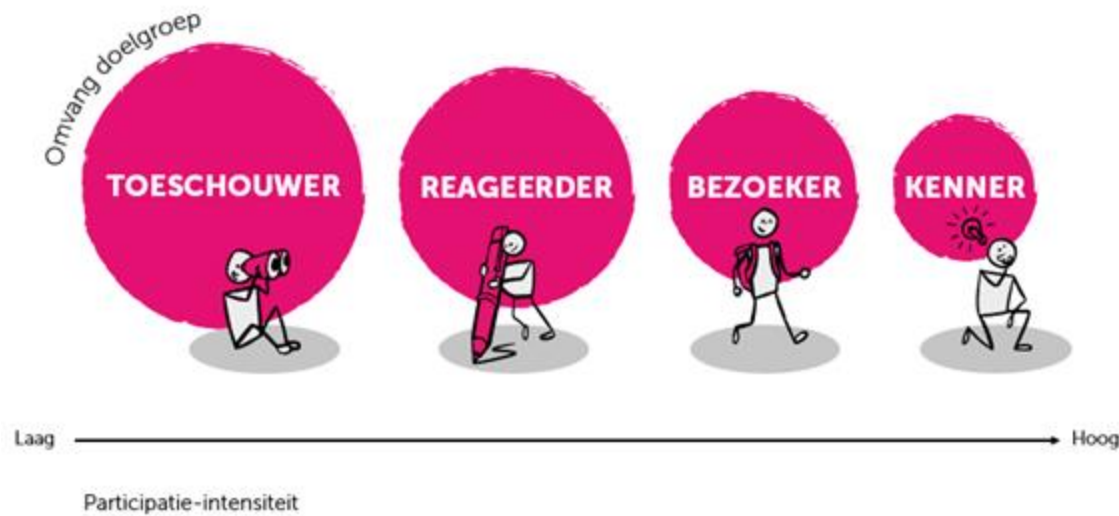
Strategie

De participatiemix

De doelgroepen kort toegelicht:

- Een **toeschouwer** heeft (weinig) behoefte aan informatie over het project. De persoon vindt het minder (of niet) nodig om een mening te geven.
- De **reageerder** doet mee aan participatie als dit laagdrempelig kan, zonder langs te hoeven komen.
- De **bezoeker** vindt het fijn langs te kunnen komen en is bereid intensiever deel te nemen.
- De **kenner** heeft zelf veel kennis van het project en/of van het gebied, en heeft een hoge informatie- en participatiebehoefte.

Het model hiernaast werkt cumulatief. Dat wil zeggen dat alle middelen geschikt zijn voor de doelgroep waarbij deze staan genoemd, **plus** alle groepen met een hogere participatie-intensiteit. Bijvoorbeeld: de ideeënbus is als middel geschikt voor reageerders, bezoekers en kenners, maar niet gericht op toeschouwers.

Voorbeelden van participatie- en communicatiemiddelen

• Wijkkrant	• Ideeënbus	• Informatie-avond	• 1-op-1 gesprekken
• Website	• Online enquête	• Ontwerp-atelier	• Werksessies
• Straatgesprekken			

Strategie

Strategie per doelgroep (1/2)

Toeschouwer

De toeschouwer is veruit de grootste groep in een participatietraject. De toeschouwer is een toevallige passant op straat of in het buurthuis of iemand die de krant openslaat en zo meer te weten komt over de ontwikkeling. De toeschouwer participeert niet en een deel van hen is niet te bereiken met geschreven informatie.

- **Strategie:** We gaan deze groep zo goed mogelijk informeren en inspireren om mee te doen. Dat doen we door het inzetten van laagdrempelige communicatiemiddelen en sleutelfiguren uit de buurt. De sleutelfiguren zijn een bekend gezicht en informeren de toeschouwer op een informele manier én in hun eigen taal. We sluiten zoveel mogelijk aan bij bestaande initiatieven of activiteiten in de wijk. Dit zorgt voor herkenbaarheid en verlaagt de drempel voor de toeschouwer om mee te doen. Voorbeelden van activiteiten om bij aan te sluiten zijn: de avondwandeling met de sociaal beheerder van Alwel en spreekuren en ontmoetingsmomenten voor jongeren in het Huis van de Westrand.
- **Participatiemiddelen:** Straatgesprekken, bewoners-vragen-bewoners
- **Communicatiemiddelen:** Flyers, incidentele huis-aan-huis communicatie, informatiemuur in het buurthuis, social media, een projectwebsite, berichten in de wijkkrant (achtergrondinformatie).

Reageerder

De reageerder levert input vanuit zijn hart (emotie, sentiment en zachtere waarden). Diens input landt in de grote lijnen en concepten van een plan. De reageerder voelt zich uitgedaagd om laagdrempelig diens stem te laten horen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het invullen van een vragenlijst.

- **Strategie:** Aanvullend op de strategie bij de toeschouwer zetten in op meerdere laagdrempelige en creatieve manieren om te reageren.
- **Participatiemiddelen:** Ideeënbusen op locaties in de wijk, online en/of fysieke vragenlijst
- **Communicatiemiddelen:** Aanvullend op de middelen voor de toeschouwer koppelen we (op verzoek) informatie terug per mail.

Strategie

Strategie per doelgroep (2/2)

Bezoeker

De bezoeker is aanwezig op fysieke participatiemomenten. Soms voor een gesprek of verdere verdieping op een specifiek onderwerp, soms om geïnformeerd te worden. De bezoeker reageert vanuit zijn onderbuik (gevoel, persoonlijke voorkeuren en denkrichtingen). Bezoekers verrijken een plan op het gebied van ambities, urgente thema's en nieuwe ideeën.

- **Strategie:** We zorgen voor herkenbare participatiemomenten waarbij het vooraf duidelijk is wat er te halen en te brengen is. Bezoekers zien op elke bijeenkomst wat er gedaan is met hun eerdere inbreng, zodat we het vertrouwen van deze groep vasthouden.
- **Participatiemiddelen:** Ontwerpateliers, informatiebijeenkomsten
- **Communicatiemiddelen:** Aanvullend op de middelen voor de toeschouwer koppelen we (op verzoek) informatie terug per mail.

Kenner

De kenner vindt de ontwikkelingen in Westrand belangrijk en voelt een sterke intrinsieke motivatie om hier actief over mee te denken. De kenner denkt vanuit het hoofd. Kenners denken met hun achtergrondkennis mee over details en afwegingen van een plan. De huidige groep kenners weerspiegelt niet altijd de diversiteit van de wijk. We verbreden de groep kenners via de netwerken van wijkprofessionals.

- **Strategie:** We nodigen de kenners actief uit voor participatiemomenten. Onder de kenners zijn sleutelfiguren, die in de positie zijn om een bredere doelgroep te bereiken. We vragen hen of ze bereid zijn een rol te nemen in de uitvoering van participatie en begeleiden hen hierbij.
- **Participatiemiddelen:** Werksessies, 1-op-1 gesprekken, bewoners-vragen-bewoners.
- **Communicatiemiddelen:** Aanvullend op de middelen voor de toeschouwer koppelen we (op verzoek) informatie terug per mail.

3. Aanpak

Aanpak

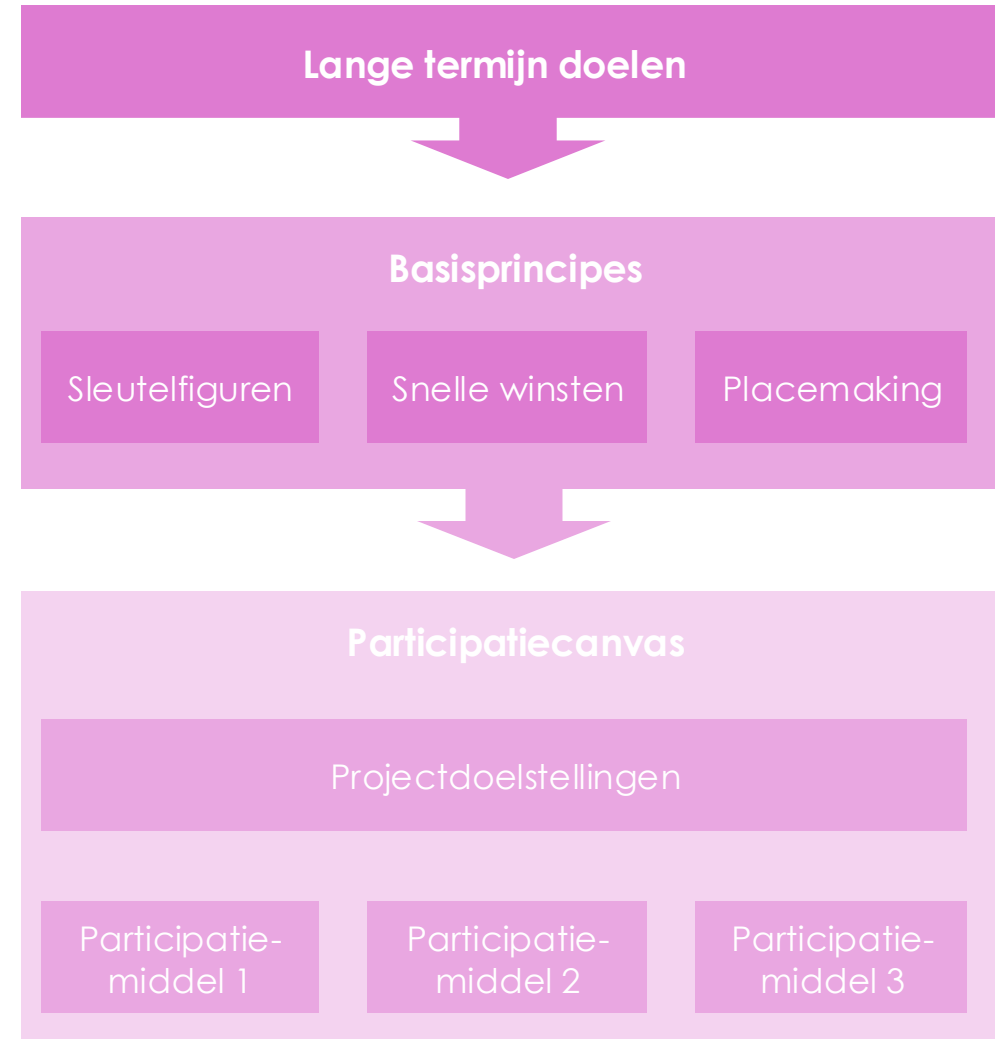
Participatie-aanpak

Om de lange termijn doelen voor zowel de participatie als communicatie in Westrand te realiseren moet er geïnvesteerd worden in het (sociale) netwerk van de wijk en in het vertrouwen van bewoners en ondernemers.

Om deze doelstellingen te behalen zetten in op drie basisprincipes:

- Maak gebruik van **sleutelfiguren** in de wijk;
- Creëer resultaat door **snelle winsten** te realiseren;
- Zet **placemaking** in om de ontwikkeling zichtbaar te maken en mensen te activeren, en ook zichtbaar iets terug te geven aan de wijk.

Deze basisprincipes dienen toegepast te worden in de individuele wijkopgaven. De initiatiefnemer maakt op basis van deze principes keuzes voor de participatiemiddelen die worden toegepast.

Aanpak

Sleutelfiguren in hun kracht

Om doelgroepen te bereiken die minder zichtbaar zijn voor de gemeente, én om nieuwe doelgroepen te betrekken, gaan we op zoek naar sleutelfiguren uit de wijk. Door CultuurCompaan en Stichting Reindert wordt in beeld gebracht wie de sleutelfiguren in Westrand zijn. De participatie kan worden gespecificeerd op basis van hun bevindingen en resultaten.

Naast bewoners als sleutelfiguur hebben de partners in de wijk, zoals Alwel en de welzijnsorganisaties een essentiële rol. Door samen te werken ontwikkelen we creatieve en laagdrempelige manieren om het bestaande netwerk actief te betrekken bij het participatietraject. Transparante en inclusieve communicatie staat hierbij centraal. Tegelijkertijd streven we naar wederkerigheid: we willen niet alleen halen, maar ook iets teruggeven aan de betrokken doelgroepen, bijvoorbeeld in de vorm van concrete ondersteuning of erkenning.

Binnen dit basisprincipe is het uitgangspunt **experimenteren**. We staan open voor *trail and error* en evalueren na iedere activiteit.

Wij(k)gezichten: buurtbewoners en kunstenaars maken samen kunst in Westrand op initiatief van Cultuur Compaan. Afbeelding van Ducktapevisuals.

Aanpak

Snelle winsten

Gemeente Roosendaal werkt al langere tijd aan aanhoudende problematiek in Westrand. Bewoners, ondernemers en partners zijn in afwachting van de ontwikkelingen in de wijk.

Door op korte termijn op een creatieve manier laagdrempelige (soms tijdelijke) aanpassingen in de openbare ruimte te realiseren (= snelle winsten), zien mensen dat er iets gebeurt. Dat problemen in de wijk worden aangepakt en dat er geluisterd wordt naar zorgen en ideeën vanuit de wijk.

Op basis van eerder opgehaalde informatie en kennis vanuit sleutelfiguren worden initiatieven en laagdrempelige aanpassingen geprioriteerd. Door met deze zorgen en ideeën te starten, creëren we herkenbaarheid en bouwen we aan vertrouwen.

Aanpak

Placemaking

Westrand transformeert. Dat gebeurt stap voor stap. Samen met de buurt. We zetten placemaking in om samen op creatieve manieren aan de slag te gaan in de openbare ruimte (en gebouwen). We smeden coalities, mobiliseren energie en brengen het gebied tot leven (al voordat er gebouwd wordt).

Voor placemaking zetten we in ieder geval in op **lokale aanwezigheid en inzet van lokale Roosendaalse partners**. We vinden het belangrijk om 'aanleidingen' te creëren om het gesprek aan te gaan. Deze aanleidingen kan in samenwerking met bestaande activiteiten.

De tijdelijkheid, tot aan realisatie van de opgaven, is een goed moment voor het inzetten van placemaking.

Voorbeelden van placemaking activiteiten zijn:

- Objecten in de buitenruimte;
- Activiteiten voor kinderen;

Ga voor meer informatie over placemaking activiteiten naar de Toolkit van gemeente Roosendaal, of stel je vraag aan afdeling participatie.

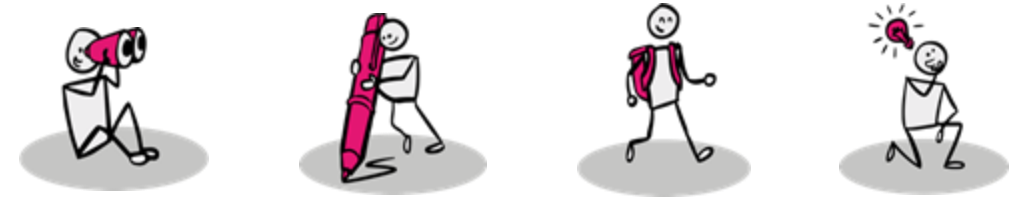

Participatiemiddelen

Op basis van de verschillende doelgroepen in de Westrand adviseren we een mix aan participatiemiddelen. Ter inspiratie hebben we drie middelen toegelicht die voor verschillende doelgroepen ingezet kunnen worden. Voor een breder overzicht van mogelijke participatiemiddelen verwijzen we je door naar de “**Toolkit**” van gemeente Roosendaal; een overzicht van 40 participatiemiddelen die een initiatiefnemer kan toepassen in een participatietraject. In deze Toolkit wordt op basis van de participatiekaders en beoogde doelgroepen duidelijk welke middelen daarvoor bestemd zijn. De middelen hebben een duidelijke omschrijving en laten zien welke doelen je per middel kan behalen.

Participatiemiddelen

Weetkeet en straatgesprekken

De **Weetkeet** is tijdens het opstellen van de gebiedsvisie gebruikt en daardoor herkenbaar voor bewoners en ondernemers in de Westrand. Door de Weetkeet opnieuw in te zetten en aanvullend de straat op te gaan, kan een bredere en diversere groep mensen worden bereikt. Het is een ideaal middel om met 'toeschouwers' en 'reageerders' in contact te komen.

De Weetkeet zorgt voor een duidelijke, visuele gespreksopener waarmee het makkelijker voor mensen is om in gesprek te gaan. Straatgesprekken bieden de mogelijkheid om laagdrempelig dromen en kansen te bespreken, maar ook om – afhankelijk van de gesprekspartner – verdieping te zoeken.

Toegevoegde waarde:

- Ophalen van wensen, behoeften en zorgen vanuit een brede doelgroep.
- Mogelijkheid om zowel oppervlakkige als verdiepende gesprekken te voeren.
- Directe zichtbaarheid en herkenbaarheid in de wijk.

Aanbeveling:

Om een wezenlijk resultaat te boeken wordt geadviseerd dit middel op verschillende moment én plekken in te zetten. Voor een heldere terugkoppeling wordt geadviseerd een vast format te ontwikkelen. Daarnaast helpt evalueren na ieder dagdeel om de werkvorm waar nodig aan te passen en zo het eindresultaat te verbeteren

Participatiemiddelen

Bewoners vragen bewoners

Om bewoners op een laagdrempelige en effectieve manier te betrekken, kan het middel **bewoners-vragen-bewoners** worden ingezet. Dit gebeurt in samenwerking met sleutelfiguren uit de wijk. Zij gaan in gesprek met hun eigen achterban. Door gebruik te maken van *bewoners-vragen-bewoners* ontstaat contact op een natuurlijke manier, anders dan wanneer de gemeente of ontwikkelaars het gesprek voeren. Hiermee versterken we het eigenaarschap van sleutelfiguren en bereiken we ook minder zichtbare doelgroepen.

Voorafgaand aan de gesprekken krijgen de sleutelfiguren een korte training van wijkprofessionals. De gemeente stelt een materiële of immateriële vergoeding beschikbaar.

Mogelijke werkvormen waarbij sleutelpersonen een uitvoerende rol hebben:

- Korte interviews /gesprekken met behulp van een gesprekskaart;
- Steekproef (als idee van participatieadviseur gemeente): aanbellen bij nummer 18 in iedere straat voor een kort interview;
- In gesprek tijdens bestaande evenementen (bijv. met gesprekskaarten)
 - bijvoorbeeld bij een avondwandeling of spreekuur in de wijk.

Toegevoegde waarde:

- Verrijken van plannen met kennis uit de wijk.
- Bereiken van minder zichtbare doelgroepen.
- Vergroten van eigenaarschap en duurzame samenwerking.

Aanbeveling:

Inzet alleen in samenwerking met sleutelfiguren, met goede begeleiding en ondersteuning vooraf.

Participatiemiddelen

Ontwerpateliers

In de Westrand werken veel partijen aan de wijkontwikkeling. Om de kennis en ervaring van bewoners, ondernemers en professionals ('kenners') beter te benutten, adviseren wij het inzetten van **ontwerpateliers**.

Een ontwerpatelier brengt gemeentelijke specialisten (zoals RO, wonen, economie, duurzaamheid en sociaal domein) samen met relevante doelgroepen, zoals professionele partijen uit het sociaal domein, ondernemers en bewonersgroepen. Via creatieve werkvormen wordt gewerkt aan bouwstenen uit de gebiedsvisie en eerder opgehaalde informatie. Zo kunnen analyses en concepten worden getoetst, aangescherpt en verdiept.

Toegevoegde waarde:

- Versterkt de inhoudelijke kwaliteit van plannen door gebiedskennis van verschillende partijen te benutten.
- Vergroot het draagvlak voor de ontwikkeling door samenwerking. Leidt tot concretisering en verdieping van ideeën en voorstellen.

Aanbeveling voor inzet:

Het ontwerpatelier is flexibel inzetbaar binnen verschillende fasen van een participatieproces. De effectiviteit is het grootst wanneer het plaatsvindt ná een brede ophaalronde, zodat deelnemers reageren op concrete informatie en input kunnen leveren voor verdere uitwerking. Meerdere ateliers in een traject kunnen helpen om voortgang en betrokkenheid te borgen.

Communicatieplan

Door de afdeling communicatie is een communicatieplan opgesteld waarin de kernboodschap voor Westrand is verwoord en op basis van de doelgroepen een advies ten aanzien van communicatiemiddelen wordt gegeven.

Communicatieplan

Strategie

Er staat veel te veranderen in de wijk Westrand. Het is daarom essentieel dat inwoners en andere belanghebbende goed op de hoogte zijn van wat er in hun wijk gaat gebeuren en waarom deze veranderingen plaatsvinden. Bij sommige ontwikkelingen is hun input bovendien van groot belang. Om dit in goede banen te leiden, is een communicatieplan opgesteld.

Kernboodschap

We werken zij aan zij aan de toekomst van de Westrand. Dit doen we samen met de wijk gericht op drie verschillende pijlers: ruimtelijke ordening, sociaal domein en duurzaamheid. Zo komen we samen tot een vernieuwde wijk, waar het fijn wonen, werken en leven is.

Pay-off

Samen maken we de Westrand

Communicatiedoelen

- 1. Transparant & betrouwbaar:** We creëren begrip voor elkaars standpunten en belangen door duidelijk en eerlijk te communiceren. En we zorgen ervoor dat participanten zichzelf en de eigen inbreng herkennen.
- 2. Inclusief:** We zetten in op het bereiken en betrekken van alle doelgroepen, inclusief moeilijk te bereiken doelgroepen. Dit doen we door een aanpak te hanteren die aansluit bij de specifieke behoeften van elke doelgroep.

Communicatieplan

Strategie

Om tot transparante en inclusief communicatie te komen waarmee betrouwenbaarheid en begrip wordt gecreëerd is gerichte segmentatie van belang. Daarom zetten we in op communicatiestijl en duurzame verbinding door:

- Gebruik van Nederlands niveau B1
- Gebruik van aangepaste communicatiemiddelen en -kanalen per doelgroep.
- Gebruik visuals en meertaligheid om ook laaggeletterden en niet-Nederlandssprekenden te bereiken.
- Doorbouwen op eerdere initiatieven zoals de WeetKeet en bestaande wijknetwerken.
- Samenwerken met sleutelfiguren om zo toegang te krijgen tot moeilijk bereikbare groepen.

Bij transparant, betrouwbaar en inclusief communiceren hoort ook duidelijke en realistische verwachtingen schepen. Zo wordt op de uitnodiging duidelijk weergegeven wat het participatieniveau is van het moment. Hierbij wordt de **participatiebrug** gebruikt.

Communicatiemiddelen

Voor het communiceren naar belanghebbende worden onderstaande communicatiemiddelen ingezet. Een aantal van deze middelen zijn voor algemeen gebruik (bijv. website of nieuwsbrief). De andere zijn gefocust op een specifieke doelgroep (social media of straatgesprekken).

- Gemeentelijke website met een Westrandpagina
- Social media (Facebook, Instagram) voor updates en visuals.
- Digitale nieuwsbrieven en enquêtes
- Krant van de Westrand (fysieke nieuwsbrief)
- Flyers en posters in de wijk (meertalig en visueel).
- Straatgesprekken en pop-up stands zoals de WeetKeet.

We werken samen met scholen, zorginstanties en Alwel om communicatie via hun netwerken te verspreiden.

Communicatieplan

Doelgroepen in Westrand

Voor de participatie zijn er verschillende doelgroepen gedefinieerd op basis van behoefte. Dit is anders voor communicatie. Hier zijn de doelgroepen uiteengezet op basis van kenmerk.

- Alle bewoners in Westrand
 - Huidige bewoners: waaronder gezinnen, alleenstaanden, ouderen en arbeidsmigranten
 - Moeilijk bereikbare groepen: zoals kwetsbare bewoners, niet-Nederlandssprekenden.
- Professionals en partners: zoals scholen, Alwel en wijkorganisaties
- Ondernemers en vastgoedeigenaren: vooral in en rond sleutelgebieden zoals St. Lucasplein en Permekeplein
- Inwoners gemeente Roosendaal
- Betrokken verenigingen en samenwerkingspartners
- Raadsleden

Iedere initiatiefnemer dient zelf een keuze te maken in welke doelgroepen belangrijk zijn om te betrekken. Dit wordt gespecificeerd en beargumenteerd in het participatiecanvas.

Communicatieplan

Terugkoppelen opbrengsten

Naast de juiste verwachting scheppen aan de voorkant, is het van belang om de opbrengsten herkenbaar en eerlijk terug te koppelen. Hiermee wordt vertrouwen en transparantie gecreëerd.

We adviseren om na iedere participatie activiteit een terugkoppeling te geven. Hierin wordt duidelijk hoe de activiteit is verlopen, wat er is opgehaald en water met de resultaten wordt/is gedaan.

Ter ondersteuning aan de initiatiefnemer heeft gemeente Roosendaal hiervoor een format opgesteld waarin is opgenomen wat in een terugkoppeling wordt verwacht.

Participatieverslag

Aan het einde van het participatietraject wordt een beeldend, objectief participatieverslag opgeleverd. In het participatieverslag wordt vastgelegd waar de input uit de participatie landt in de planproducten. Het dient als naslagwerk voor de betrokken stakeholders. Het is daarom van belang dat het participatieverslag een goed inzicht geeft in het draagvlak voor het project ter bevordering van de besluitvorming.

De opbrengst van de participatie

In het participatietraject hebben we veel verschillende mensen gezien, gesproken en gehoord. Van oud tot jong, van ondernemer tot bewoner, van actieve organisaties in de wijk en van belangenorganisatie tot aangrenzende wijkkraden. Er is waardevolle input opgehaald waarmee het Masterplan verrijkt kan worden. Ook werden verbeteringen aangedragen waarmee de leefbaarheid en veiligheid in de wijk nu al vergroot kan worden. Tot slot is een aantal onderwerpen, ideeën en suggesties verzameld dat meegegeven kan worden aan de partijen die straks verantwoordelijk zijn voor de vervolgstappen.

Belangrijke a

Voordat wordt weerg participatie is opge belangrijke aandacht worden uit het partic

Regie van de gee

Een belangrijke conc het inzicht dat omwo de stilte (vanuit de ge van de Ontwikkelvisie ervaren. Het was voo hoe het proces vervo heeft en wat er met z

Het naar zich toetrek gemeente - weer act positief ontvangen. H informatievoorzienin Tegelijkertijd werd hi gereageerd: het vert echt leidend is, is no dat de gemeente we daarmee de invloed boort de bewoners z mee dat zij de wens l houdt op het vervolg

Blijf laagdrempel waar het kan

In gesprek met bewo was vaak het proces van gesprek. Een Ma abstractieniveau. Het definitieve invulling. I participatie vragen o laagdrempelige uitte

“Er is waardevolle input opgehaald waarmee het Masterplan verrijkt kan worden”

Voorbeeld: Masterplan Ontwikkelzone Zuidwest Haarlem

Organisatie

Organisatie

Op projectniveau

Initiatiefnemer van het project

- Stelt het participatieplan en de participatieverslagen op;
- Is verantwoordelijk voor de aansturing en uitvoering van het participatieproces;
- Bewaakt de voortgang en zorgt ervoor dat participatie-doelen behaald worden.

Gemeentelijk wijkverbinder

- Vormt het eerste aanspreekpunt voor stakeholders in de wijk;
- Kijkt kritisch mee op de opzet en uitvoering van het participatietraject. Diens connecties en kennis over de wijk vormen de basis van het participatieproces;
- Bewaakt de relatie met omliggende projecten en activiteiten in de omgeving.

Gemeentelijke communicatieadviseurs

- Bepalen de positionering en vertalen deze naar een communicatiestrategie en communicatiemiddelen;
- Brengen daarbij kennis in over eerdere trajecten en monitoren of de belangen van de gemeente en stakeholders voldoende terugkomen in het proces.

Gemeentelijke participatieadviseurs

- Adviseren over de opzet en uitvoering van het participatietraject;
- Toetsen het participatiecanvas;
- Ondersteunen, in overleg, met de uitvoering.

Aanbeveling: de gemeente voert regie op participatie en communicatie, zowel intern als extern.

Doordat er verschillende ontwikkelingen tegelijk spelen en iedere ontwikkeling haar eigen doorlooptijd en tempo heeft, is het van belang dat gemeente regie en overzicht heeft. De hoeveelheid aan participatiemomenten vraagt veel van bewoners, ondernemers en partners in de wijk. Om onverschilligheid en participatiemoeheid te voorkomen, moet de samenhang ten alle tijden duidelijk zijn, is het belangrijk dat iedereen hetzelfde verhaal van de Westrand vertelt en dat er voortgebouwd wordt op wat er eerder al is opgehaald.

Wijkdriehoek

wijkcoördinator Alwel – opbouwwerker Wijzijn – wijkverbinder gemeente

Wijkpartners

- Alwel (wijkteam)
- CultuurCompaan
- GGZ
- Handhaving
- Mee West Brabant
- Politie
- SDW
- Social Klus (sociale makelaar)
- Stichting Barka
- Straathoekwerker
- The Clash
- TWB (wijkzuster)
- Wijzijn (jongerenwerk & opbouwwerker)
- Youth Goals

Sleutelfiguren

- Mieke Stroop
- Attakhan Bozgurt
- Marcel van de Mast
- Conny Stroop
- CultuurCompaan zet bepaalde personen in de wijk in beeld
- Stichting Reindert onderzoekt wie de sleutelfiguren in de wijk zijn.

4. Participatiecanvas

Naam eigenaar:

Projectnaam:

Doel en doelgroep Wat is het doel van de participatie? Wie zijn de (groepen) participanten? Wat is de rol van de (groepen) participanten? Extra Info:	Planning & Invloed Geef aan welke mogelijkheden er zijn voor participanten om hun visie in te brengen? Wie is de eindverantwoordelijke voor het participatie traject? Extra info:	Organisatie Wie zijn er intern aangesloten bij het project en welke rollen hebben deze collega's? Beschrijf op welke manier het project zich ten opzichte van andere participatietrajecten, prioriteiten of reguliere werkzaamheden verhoudt? Beschrijf de rol van de wethouder, het college en de raad? Extra info:
Communicatie Hoe wordt er gecommuniceerd? Hoe breng je de kaders van de participatie duidelijk in beeld? Extra info:	Aan de slag & Omgeving Op welke locaties ga je gesprekken voeren en waarom? Is er een extern bureau betrokken/nodig om de participatie te begeleiden/vorm te geven? Extra info:	Nazorg Wat er gebeurt er met de resultaten van participatie en hoe geef je een passende terugkoppeling aan de (groepen) participanten? Extra info:

KICKSTAD